Рік II. Ч. 97. (253) Четвер, 8. травня 1941. Ціна 30 сот.

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-39
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 104-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА
в краю і за кордоном:
місячно . . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки = 2 зол., 5 чеських корон = 1 зол., 5 слов. кор. = 1 зол.

Бомбардування північ. Анґлії

БЕРЛІН, 7. V. — Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:

Минулої ночі кількасот німецьких боєвих літаків завдало важкі удари важним військовим обєктам на терені Ґлесґов і Фирт оф Клайду та кількох інших анґлійських пристаней. У корабельних варстатах і фабриках воєнного промислу спричинено поважні знищення. Згоріли фабрики, корабельні варстати й харчеві маґазини.

Вчора боєві літаки у спадних налетах на два летовища на терені південно-східньої Анґлії вістрілили 4 довецькі літаки типу Герикен і ушкодили більше число літаків на землі. Вночі на одному летовищі знищено два літаки на землі та влучно поцілено бомбами ганґари. В морському районі довкола Анґлії летунство затопило більший стежний корабель і один торговельний корабель та двома влучними бомбовими поцілами ушкодили два кораблі.

В Північній Африці завдяки хоробрій поставі німецьких і італійських частин не повівся протинаступ анґлійських військ під Тобруком, де ворог мав важкі втрати. Під Солюмом відперто випад анґлійських панцирних самоходів. Німецькі спадні літаки успішно співділяли в бою під Тобруком. Німецькі й італійські ескадри боєвих літаків бомбардували пристань у Тобруці. Успішно збомбардовано Марса Матрук.

Німецькі війська зайняли острови Митілене (Лезґос) і Хіос на Еґейському морі. Німецькі боєві літаки обкидали влучно бомбами один анґлійський кружляк у заливі Суда на Креті, затопили один більший корабель-цистерну та поважно ушкодили другий корабель-цистерну.

Минулої ночі слабші чисельно летунські ворожі сили скинули на кілька місцевостей південно-західньої Німеччини невелику кількість розривних і запальних бомб. Не було ніяких шкід серед воєнних обєктів. Серед цивільного населення були вбиті й ранені. Булавний Ган вночі з 4. на 5 ц. м. осягнув свою 10-ту нічну повітряну перемогу.

—o—

Анґлійці бомбардували міста Іраку

БЕЙРУТ, 7. V. — У вівторок повідомили з Баґдаду, що на різних фронтах Іраку ще не прийшло до рішальних боїв. Іракська артилерія продовжує обстрілювати анґлійські летовища й становища в Габбанії й Шейбі. Артилерійський вогонь спричинив пожежі й поважні шкоди. Наступ анґлійських відділів з Басри на північ не вдався. Між Басрою й Габбанією араби вістрілили два анґлійські літаки. Анґлійці наступали відділами на форт Рутба на шляху Дамаск—Баґдад, та араби їх успішно відбили. Впродовж останніх 24-ох годин анґлійці бомбардували міста Іраку й понищили чимало мошей. Мета тих анґлійських бомбардувань ясна. Анґлійцям іде про те, щоби морально зломити населення Іраку, бо летючки, заклики й спроби перекупити не вдалися. Анґлійці бомбардували також і Баґдад. Є багато ранених і вбитих. Між ушкодженими будинками є також і мошеї.

У відповідь на те, і коли б Баґдад далі бомбардували, уряд Іраку рішив бомбардувати будинки анґлійських громадян.

Нова невдача анґлійців на Далекому Сході

ТОРГОВЕЛЬНИЙ ДОГОВІР МІЖ ЯПОНІЄЮ ТА ІНДОКИТАЄМ. — ФРАНЦУЗЬКІ ПРЕДСТАВНИКИ В ЯПОНСЬКОГО ЦІСАРЯ

ТОКІО, 7. V. — У вівторок вполудне в японському міністерстві закордонних справ підписали договір між Японією та французьким Індокидатем про торгівлю, мореплавбу та іміґрацію. Таким чином Анґлія й Злучені Держави потерпіли нову невдачу, бо саме ті обі держави робили всі можливі заходи, щоби не допустити до порозуміння між Японією та Індокитаєм.

Японське міністерство назвало той договір важним етапом у співпраці між Японією та Францією. Він передбачує, між іншим, такі самі права для громадян обох держав та найнижчі митні оплати для головних японських продуктів. Договір обіймає постанови про те, що Індокитай вивозитиме до Японії риж, кукурудзу, вугілля і різні мінерали. Знову Японія вивозитиме до Індокитаю текстильні й подібні продукти. Окремі постанови торкаються засновування в Індокитаю японських торговельних фірм, участи японського капіталу в гірничих і хліборобських підприємствах, відкривання японських шкіл і правильних господарських нарад.

Після підписання договору мін. Матсуока подякував французькій делеґації за її дотеперішні зусилля. Опісля японський цісар прийняв обох представників французького уряду в Віші — провідника делеґації Робена й французького амбасадора Анрія.

—o—

Крета під командою анґлійськ. ґенерала

АТЕНИ, 7. V. — Грецький король, що покинув свій край і опинився на Креті „звільнив" усіх ґенералів, що під проводом ґен. Золякоґлю рішилися відбудовувати грецьку державу. Причиною цього звільнення стало те, що „вони не проявили супроти короля належної льояльности".

Одночасно голова грецького еміґраційного уряду видав денний наказ про те, що король і „його уряд" рішили передати командування „союзних боєвих сил на Креті" новозеляндському ґенералові Фрайберґові. Таким чином анґлійці заволоділи під військовим оглядом Кретою. Грецький король допоміг їм у тому.

—o—

Новий болючий удар

Краків, 7. травня 1941.

Події, які розвиваються тепер в Іраку, приковують до себе увагу цілого світу. І це зовсім зрозуміле. Бож започаткована анґлійсько-іракська війна може запалити велику пожежу на близькому сході та поставити на воєнну стопу проти Анґлії цілий арабський світ. Тому то варто познайомити наших читачів, коротенько бодай, із тією країною, що знана нині під назвою Ірак.

По світовій війні підписали версайські переможці „мировий" договір із Туреччиною у 1920 р. в Севр. На підставі цього договору Мезопотамія припала Анґлії у формі мандату. А Мезопотамія — це основна, що так скажемо — хребтова територія Іраку. Із мандату перетворився Ірак по літах у самостійне королівство, в якому непереможні впливи мала Анґлія. Над Тигром лежить славетний Мосуль, біля якого є пребагаті джерела нафти, використовувані від 1927 р. Із Мосулю проведені нафтопроводи до Гайфи в Палестині і до Триполісу в Сирії. Третій нафтопровід, проведений понад Тигр до Перського заливу. Самозрозуміле, що Анґлії дуже залежало й залежить на тому, щоб Ірак з уваги на нафту мати все в якнайпевнішій своїй опіці. Тимчасом серед іракського населення наростала з року на рік опозиція проти анґлійської „опіки". На тому підкладі в Іраку виконувано таємними руками атентати на противників Анґлії в уряді, на тому самому підкладі впав жертвою атентату і батько теперішнього молодого іракського короля Фейсал II. Унаслідок цього прийшли були до голосу в уряді проанґлійські чинники під проводом Абдуль Ілляга. Перед яким місяцем дійшло там до перевороту. Абдуль Ілляг утік, а до керми в державі прийшли національні іракські патріоти під проводом Рашида ейль Кайляні.

Анґлія не могла стерпіти цього перевороту й почала висаджувати свої війська у пристані Басра над гирлом злучених уже Евфрату й Тигру, недалеко Перського заливу. Це й дало почин анґлійсько-іракській війні. Стан воєнних дій в Іраку тепер такий, що іракська армія опанувала передусім усі нафтопроводи разом із Мосулем, окружила анґлійські десанти в Басрі та деякі анґлійські летовища, зокрема ж найбільше Габбанію, недалеко Баґдаду. Опанування нафтопроводів іракськими військами — це для Анґлії величезний удар, бо перервання їх і припинення допливу нафти до Гайфи — це параліж цілої анґлійської середземноморської воєнної фльоти.

Ірак — це країна, що разом із своїми пустинними окраїнами обіймає 291.980 квадр. кільометрів. На підставі перепису з 1935 р. було в Іраку 3,560.500 душ населення. Головним містом є Баґдад над лівим берегом Тигру. Колись Мезопотамія була осідком одної з найстарших культур. Неоціненої вартости розкопки з Вавилону забрали, очевидно, анґлійці до славетного британського музею в Льондоні. Поза Баґдадом є там ще такі більші міста й осередки, як Басра, Кербеля і Мосуль. Край, крім нафти,

розпоряджає в Мезопотамії великими багатствами у землеплодах. Експортував збіжжя, скіру, вовну й дивани.

Ірацько-англійський конфлікт найшов широкий відгомін серед цілого арабського світу, який шикується до розправи з Англією. Словом, цей конфлікт ударив Англію в найболючіше місце на Сході.

ЗМІНИ В ЕСПАНСЬКОМУ УРЯДІ.

МАДРИД, 7. V. — В понеділок ввечері відбулося засідання еспанської ради міністрів. Засіданням проводив **ґен. Франко**. На тому засіданні призначили дотеперішнього провідника міліції Фалянґи **полк. Ґалярсу** міністром внутрішніх справ. Зараз таки на тому самому засіданні полк. Ґалярса склав присягу й перебрав уряд. Досі вів міністерство внутрішніх справ державний секретар **Льйоренте.** Перед тим міністром внутрішніх справ був Серано Сунер, що згодом став мін. закорд. справ. Після того якраз Льйоренте вів міністерство внутрішніх справ комісарично. Одночасно Педра **Ґардона** призначили державним підсекретарем у міністерстві хліборобства. **Ґен. Давіля** став шефом ґенерального штабу.

Новий міністер внутрішніх справ Ґалярса є довіреною особою Кавділя. Підчас недавньої громадянської війни Ґалярса попав у руки червоних. Його тримали по тюрмах у Мадриді, Алькані, Валенсії, Сеґорбе, Вальмахо і в жахливій вязниці на кораблі „Уруґвай" у Барсельоні. Ґалярса майже чудом врятувався від смерти.

ДЕНЬ СВ. ЮРА В БОЛҐАРІЇ.

СОФІЯ, 7. V. — В дні св. Юра, патрона болгарської армії й болгарського ордеру за хоробрість, софійський митрополит Степан відправив торжественне богослуження за душі поляглих німецьких і болгарських вояків. Приявні були цар Борис III. з дружиною, князь Кирило й княжна Евдокія, премієр Філов на чолі уряду, голова парляменту, диплoмат. корпус, вищі представники німецьких і болгарських збройних сил та багато болгарських достойників. До молитви **за царя** вперше додано молитви за голови великодержав оси, канцлера **Гітлера й короля Віктора Емануїла.** Опісля **цар прийняв дефіляду** болгарських і німецьких військ, що їх з захопленням вітало населення. Подібні торжества відбулися також в інших містах Болгарії. Особливо святочний характер мало це свято в осередку звільненої Македонії, у Скоплю.

Питання „реформи" на Холмщині

Вагу справи, що її порушив ред. В. **Островський на сторінках** „Краківських Вістей" у статті п. н. „Обережно з реформами" (92. ч.) цінює належно кожний, хто ознайомлений з настроями Холмщини. Справді не одна зміна — доцільна, побажана„ переведена навіть в найкращій вірі — зустрічалась на Холмщині з безосновними підозріннями, ворожою реакцією, викликувала глибокий фермент. Причиною був тут не лише консерватизм холмського села, але й кертича праця людей злої волі, чужих народністю, людей, які постійно жирують на релігійних почуваннях холмщанина, залякуючи його видуманими фактами, або й правдивими, але злобно насвітленими, та вносять роздор у лоно українського народу.

Свідомі того стану, мусимо не лише послідовно унешкідливлювати явні та замасковані ворожі елементи, але й уважати, щоб не давати їм ніякого матеріялу до їх інтриґ, ніяких фактів, навіть по суті невинних, що їх люди злої волі могли би, з відповідними коментарями, ужити до своїх цілей.

У першу чергу свідома відповідальности людина не буде мішатися до справ віроісповідної ґрупи, до якої сама не належить. Учитель, який вводив до молитви українську вимову, наражувався на такі підозріння й заміти, що краще був би робив, якби був залишив цю справу компетентній церковній владі. Цього вимагає такт. Таксамо такт вимагає, щоб не порушувати таких внутрішньо-церковних справ, як питання, які коляди слід співати й які ікони малювати. І тут компетентна виключно церковна влада, якій, завдяки орґанізації Православної Церкви, громадянський чинник має змогу безпосередньо висловити свою думку.

Зате було б дуже побажаним, щоб місцеві громадяни звертали увагу українським інтелігентам, які тепер працюють на Холмщині, на помилки, яких важко оминути на ближче невідомому терені. Що можна порушити у пресі, що в тіснішій нараді, а що в чотири очі — це залежить від змісту поодиноких справ; у всякому випадку умовиною успіху такої заввaги є прихильність і добра воля. Тим способом можна буде оминути чимало дисонансів та заогнень.

Лише при відповідній співпраці можна буде забезпечитися перед шкідливими наслідками „реформ", можна знайти добру розвязку питань: що слід змінити та як ту зміну найдоцільніше перевести.

Відповідь на перше питання вимагає уважної аналізи сучасної холмської дійсности; аналізи, яку переводить урбаніст, що, плянуючи перебудову міст, залишає перли старої архітектури, але наказує розібрати нестилеві добудівки новіших часів. Подібно й при аналізі світогляду й ментальности мусимо виразно відрізнити золоті зерна здорового, рідного консерватизму від намулу нанесеного за чужого володіння та дбайливо зберіганого „бувшими людьми".

Те, що справді здорове, староукраїнське, мусимо пильно берегти та розбудувати у ґранітну основу для національного відродження. Зате всі духові сліди неволі, деформації, викликані розпочатим процесом національної асиміляції, слід безоглядно винищити — але засобами, які найкраще доведуть до бажаної мети, без зайвих ферментів та роздорів. Тут не можемо спиниятися над питанням: чи до того братися, хіба як до того взятися.

Не здобуде у нас права громадянства ніякий тип „тоже-українця", мрійливо задивлений у спогад „миколаївських часів", духовий васаль чужої культури й чужих політичних світоглядів. Він мусить ступнево заникати, як пережиток, як один із прикрих слідів неволі.

Б. Галіт.

Вислів недовіря для Черчіля

ШТОКГОЛЬМ, 6. V. — Кореспондент шведського щоденника „Доґенс Нигетер" повідомляє, що на найближчому засіданні парляменту як головні критики уряду Черчіля виступлять **Лойд Джордж, Гор Белиша** й робітничий посол **Шинвел.** Незалежна Робітнича Партія вже виготовила відповідний внесок, щоби перлямент висловив Черчілеві недовіря. Предметом парляментарної дискусії має бути катастрофа в Греції, що є повторенням подій у Норвеґії. На думку незалежної робітничої партії, парлямент повинен це вважати новим доказом катастрофального военного положення. Згадана партія домагається нового уряду, що зумів би прихилити народи, що стоять під націонал-соціялістичним проводом, піддержати мир на підставі нової соціялістичної Европи. Тому, що Черчіль зажадав, щоби йому висловили довіря, обі палати парляменту голосуватимуть над тим внесенням. Дискусію на цю тему пічнуть **Іден і Етлі.** Сподіваються також і промови Черчіля. Дуже гострої критики очікують від попередніх міністрів війни Гори Белиші й Оливера Стенлея.

АНҐЛІЙСЬКІ ЛЕТЮЧКИ И ПОГРОЗИ

Британські війська в Іраку почали справжню війну за допомогою летючок. Літаки скидають десятки тисяч летючок, що обвинувачують уряд Іраку в ворожих діях і заповідають важкі налети англійськ. летунства, коли населення не збунтується проти уряду. Але населення не переймається тими закликами, збирає летючки й палить їх. При тій нагоді уладжують **маніфестації проти Англії.** На головній площі Багдаду **виставили зістрілений анґлійський бомбовик типу Уелинґтон.** Народ з цікавістю оглядає цей трофей іракської зброї.

У ПАЛЕСТИНІ ЗРОСТАЄ НАПРУЖЕННЯ.

РИМ, 7. V. — Події в Іраку викликали також у Палестині нове напруження. Арабське населення займає до жидів і англійської поліції щораз гостріше становище. Вже прийшло у декількох округах до заворушень, при чому арештували багато арабів. Головно в околиці Наблюс прийшло до сутичок між арабами й британськими військовими відділами. З огляду на те, там проголосили стан облоги та увязнили багато арабів, як заложників.

ПРОПАЛО 12.000 АВСТРАЛІЙЦІВ І НОВОЗЕЛЯНДЦІВ

Австралійський міністер війни заявив, що ґенеральний штаб не має досі найменших вісток про долю 12.000 вояків з австралійських і новозеляндських частин.

ТОВАРООБМІН З ТУРЕЧЧИНОЮ ПРИПИНЕНИЙ

Торговельний рух між Туреччиною та Іраком припинено. Таксамо припинено турецький вивіз через Басру. Зате ще правильно їздить поспішний поїзд між Царгородом і Баґдадом. Французька військова влада в **Сирії** поробила відповідні заходи, щоби не допустити до того, щоби бої з околиць **Рутби** перекинулися на сирійську територію. Палестинські жиди скликали в **Тель Авіві** збори, щоби на доручення Джевіш Едженсі в Єрусалимі ухвалити резолюцію проти іракського уряду. Виявилося, що більшість **жидів не цікавиться ходом подій в Іраку.**

Над Чорним морем віє новий вітер...

(Від власного кореспондента)

Букарешт, кінець квітня 1941.

Закінчення військових операцій в Греції і непереможний марш німецьких дивізій від Дунаю до південних берегів балканського півострова — Пельопонезу — завершили один з важніших етапів боротьби за новий справедливий лад в Европі. Непереможна зброя німецького вояка усунула всі перешкоди, що лежали на шляху здорового і тривкого упорядковування співжиття та співпраці народів південного сходу. З хвилиною, як на Балкані втихли гармати, почали зарисовуватися обриси нового Балкану. Ще не можна точно сказати, як виглядатиме нова політична карта південного сходу Европи, але вже є деякі дані, щоби зареєструвати принайменше важніші переміни в конструкції балканського півострова. В цьому відношенні два факти заслуговують на вагу: проголошення самостійної хорватської держави й прилучення Македонії та Тракії до болгарського королівства. Хорватська держава признана вже Німеччиною, Італією, Угорщиною, Болгарією, Румунією, Словаччиною. Провід нової держави в новоиданій декляраціЇ проголосив, що хорватська держава творитться на тих самих ідеольогічних основах, що Великонімеччина та Італія. Спеціяльний розпорядок впровадив нову форму привіту: „Для батьківщини!"

Створення нової, чи радше відновленої, словянської держави й допомога, яку Великонімеччина виявила цій державі, є найкращим запереченням твердження ворожих чинників, ніби то німецький нарід наставлений неприхильно до словянських народів. Про це свідчить також прилучення великих македонських просторів до Болгарії, яка виходить з останніх подій зміцнена під національним і територіяльним оглядом, як велике болгарське царство, про що мріяли найкращі болгарські патріоти. Одночасно здійснилась і інша мрія болгар — вийти на Біле (Егейське) море.

В новому ладі на Балканах зміцнюється також становище Румунії, яка відограє важливу ролю в системі політичної і господарської співпраці нової Европи. Упорядкування справ Балкану витворює нові далекойдучі вигляди для країн чорноморського басейну, які прилучились до історичного процесу, творцями якого є держави осі.

Цей історичний процес ще не закінчився. Він поширює з кожним новим осягом німецької дипльоматії та німецького вояка горизонти для всіх народів, що прагнуть тривкого миру й спокійної праці для добра людської спільноти.

М. К.

ГЕНЕРАЛЬНИЙ ГУБЕРНАТОР Д-Р ФРАНК ПРИЙНЯВ ПРЕДСТАВНИКІВ ЯПОНІЇ І РУМУНІЇ

БЕРЛІН, 7. V. — Міністер д-р Франк прийняв у вівторок в уряді представника Генерального Губернаторства в Берліні, японського амбасадора Ошіму та румунського посла Боссія. Опісля він д-р Франк промовляв до працівників свойого берлінського представництва. При тій нагоді Генеральний Губернатор подякував усім — і особливо керманичеві д-рові Гайберові — за дотеперішню співпрацю.

УСПІШНА АТАКА НА АНГЛІЙСЬКІ ЛЕТОВИЩА

БЕРЛІН, 7. V.— У звязку з налетами німецького летунства на Англію кілька боевих літаків перевело 5. V. несподівану атаку на летовище Лаймпн у Південній Англії. Скинено значне число розривних і запальних бомб, що знищили на землі ловецькі літаки та спалили маґазини погинних матеріялів. Німецькі боеві літаки затакували касарні й схови біля летовища, обстрілюючи їх скорострілами у спадному леті.

—o—

Протианглійські демонстрації в Дамаску

АНКАРА, 7. V. — З Бейруту повідомляють, що протианглійські настрої населення в Дамаску прибрали гостріші форми. В маніфестаціях у користь Іраку взяли участь численні шейки й студенти. Ірак назвали „речником арабів". Перед англійським консулятом у Дамаску дійшло до ворожих демонстрацій. Відділи поліції вийшли на вулицю, щоб не допустити до атаки демонстрантів на будинок англійського консуляту. Основано комісії для збірок у користь Іраку. Стверджено, що англійські літаки збомбардували іракську військову лікарню, хоч вона була назначена виразними знаками півмісяця.

—o—

Туреччина ратифікувала турецько-грецький договір

АНКАРА, 7. V. — Турецьке національне зібрання ратифікувало клірінґовий турецько-грецький договір. У політичних колах говориться про те, що згаданий договір матиме особливу вагу після заломання Греції. Це свідчить, що Туреччина рішена вдержати на нормальному рівні господарські взаємини у Греції та що визнає новий уряд в Атенах.

—o—

о. ІВАН КОТОРОВИЧ

Тернистий шлях Холмщини*)

Та ще тієї ночі вдалося мені їх дігнати, але, на жаль, поки прийшов начальник стації, половину народу відправили вже на Омськ. Люди плачуть, не хочуть розставатися, сваряться, кленуть. Дехто навіть почав мені закидати, немов я вибрав собі „ліпщих", бажаючи „гірших" заморозити в Сибірі! Прошу начальника. Був, видно, добрий чоловік — він негайно зателефонував, щоб повернули поїзд. Проте ми мусіли таки відіхати, не чекаючи на поворот цього поїзду, дістали лише запевнення, що він дожене нас.

Довго ми їхали зі Самари до Ташкенту, й аж 9-го вересня приїхали на стацію Чимкент, де нам порадили відіхати до міста Авліята, бо там кращий клімат і умовини життя, ніж у Ташкенті. Начальник стації знову обіцяв мені спрямувати другий транспорт, якого все ще не було, за нами. Підвезли нас новозбудованою лінією в напрямі на Авліята до стації Михайлівка. Далі не було вже залізничих рейок і треба було висідати. Як тільки люди висідали з ваґонів, почали негайно з переляку назад ховатися до них. Причина в тому, що назустріч нам виїхала делеґація місцевих кірґізів, з якими братався колись Шевченко. Наші ніколи не бачили такого народу, не знали, як з ним поводитися. Кірґізи вітали нас сердечно, нагодували білим хлібом, а навіть вислали по нас багато високих, двоколісних „арб", з одним конем. Коли ми приїхали у село Михайлівку, переляк наших людей зразу пропав, бо тут ненадійно зустріли своїх: в Михайлівці жили колишні українські переселенці, які мали церкву й священика. Вони прийняли нас зі захопленням.

На другий день поїхали ми далі, до міста Авліята. По дорозі, в однім селі місцевий парох, о. Юда, хотів мене залишити у себе та парохії та, хоча мені у нього було й подобалося, не хотів залишити своїх людей і таки поїхав з ними далі.

За два дні ми були вже у місті Авліята. Нас зустріла там місцева влада, на нічліг приготовлено нам кірґізькі юрти. Але наші люди боялися в цих юртах ночувати. Місцевий „прістав", що займався втікачами, хотів розкинути нас гуртками по цілому повіті. Треба було боронитись перед таким пляном і я пішов до начальника повіту Кастальського, який поладнав справу так, що наказав розмістити цілий транспорт у двох селах: Покровці і Гродськові, куди ми на другий день і відіхали.

Авлиятський декан о. Григорій Богословський призначив мене на посаду дяка в Покрові. Населення обох місцевостей віднеслося до нас сердечно, кормило нас і наших коней. Жили там українські переселенці, брати, вже давніше закинуті долею аж сюди, в далекий Туркестан. Тут почували ми себе, як на батьківщині — лише сніги на високих шпилях туркестанських гір зимою і літом та кірґізи з своїми характеристичними звичаями й побутом нагадували, що рідний край тисячі кільометрів поза нами, як спогад, якого забути не можна. І журa про другий наш транспорт також минулася, бо оба начальники стацій таки дотримали слова й спрямували його сюди. Людей цього транспорту розміщено по інших селах.

Наші люди, що жили в селі Покровці і в околичних селах, це — виселенці давніше з України. Вони заопікувалися нами щиро й ми також відплачувалися Їм, чим хто міг. Я зайняв місце дяка. Був тут зі мною і наш добре зіспіваний хор, який доповнив я ще місцевими співаками. Тож не дивно, що кожної неділі заповнювали церкву в Покровці віруючі й то не лише православні, але й кірґізи, яких там було багато, та які дуже любили наш спів. Бувало, поприходять вони до церкви, стоять спершу лицем до вівтаря та, як тільки заспіває хор, зараз відверталися і дивилися ввесь час туди на хори. Наша Служба Божа робила на них велике враження. Навіть трьох, чи чотирьох з них ми мусіли вихрестити за дозволом туркестанського і ташкентського єпископа Інокентія, повінчавши опісля тих своєрідних неофітів з місцевими православними дівчатами.

(Далі буде).

*) Див. чч. 94 і 96.

З голосів преси

Де джерела німецької могутности?

Англійці поширюють вісті, немов би то в Греції перемогла перевага німецької техніки — отже машина, а не німецький хоробрий вояк. На це дає відповідь Осип Віншу в Альгемайне Цайтунг" з 4. травня ц. р. Він пише:

„Рішальним чинником у боротьбі є людина, що стоїть за машиною. І під тим оглядом ми стоїмо також високо. Сила праці й сила боротьби в нас одно й те саме. З плянової і якслід змобілізованої людської сили створили й творимо нашими методами могутні подвиги й технічно зрілу зброю. Вже перед війною працьовита німецька людина творила великий резерват людських сил. Тільки свідома, велика, напружена праця дала нам визволення. Ми знаємо добре, що навіть ще впродовж довгих років після війни будемо мусіти працювати багато більше, ніж ті народи, що нас окружують, щоби використати перемогу конструктивно й здійснити нашу місію провідної нації.

Щастя і майбутнє народу є ціллю сьогоднішньої політики, а доцільне сконцентрування національних сил — це засоби нашої динаміки. Людина й машина не є протилежними собі чинниками, навпаки, вони доповнюють і скріплюють себе під кожним оглядом, а тим більше у цій війні. Мало коли так щадили сили народу у війнах, як саме ми тепер щадимо у цій війні. Саме тому, що ми вжили створеного працею капіталу, втрати в людях такі малі.

Далі автор обговорює питання розвитку німецького народу, який зумів легко перейти від мирної праці до збройних змагань. Таксамо і після війни він зуміє при своєму привязанні до праці й, завдяки своїй дисципліні і своєму фаховому знанню, доказати свою могутність.

При читанні цієї статті мимоволі приходить на думку, що й нам треба тієї обовязковости й здисциплінованої праці.

Молоко й масло з дерева

Успіхи наукових дослідів у скандинавських краях.

Теперішня війна обмежила або й припинила свобідну плавбу по морях, що відчуло болюче багато країв, поставлених у прикре господарське положення. Південно-американські краї та їх пристані переповнені харчами, сирівцями та всяким крамом, що не може дістатися до Европи. Ті держави, що не можуть експортувати, душаться від надміру харчів і переживають гостру крізу, інші знову відчувають дошкульний брак деяких продуктів. Між ними знаходяться також скандинавські краї, які ввозили багато корму та паші. Тепер скандинавські краї стараються зарадити лихові виробом підмінок корму та паші із сирівців, яких мають подостатком, цебто з дерева.

Науково-дослідні спроби вели до успіхів. Помічною стала їм в тім хемія, яка устійнила склад дерева. Дерево скадається в переважній кількості з води, різних углегидратів: декстрини, цукру, далі білковин, етеричних оліїв (смола) і т. д. Їх відношення є різне для різних родів деревини та стану, в якім знаходиться дерево: свіже зрубане, висушене, сухе, врешті різне у звязку з почвою та підсонням. З того пізнання складових частин дерева вийшли скандинавські учені при своїх спробах витворити підмінки корму та паші, декстрини та цукру. Виріб спірту та оцту з дерева йде вже від довгих літ.

У Фінляндії винайшли спосіб виробу з дерева целюльозового корму, який годиться дуже добре для кормлення молочного скоту. Дійшли до того, що можна виробляти т. зв. робочий корм (для робочої худоби), що доходить аж до 50% сирих білковин.

Подібні наукові досліди привели також до успішних вислідів у Швеції. Целюльозовий корм одержано як углегидратовий *корм таким робом*, що деревну масу вариться в содовім лузі та після вилучення з неї деревних волокон піддається її орґанічному процесові квашення. Присутність цукрових субстанцій робить квашену целюльозу для звірят споживну й виживну. Цей корм є вправді без білковин, але він не гірший у своїй виживності від вівсяної соломи. Шведський уряд замовив 50.000 тон того целюльозового корму. Три, середньо великі, фабрики почали вже його виробляти.

Також Норвеґія не залишилась позаду. Проф. Брейрет робить спроби добування кормової целюльози з корінevих ростин. Видобуті білковинні субстанції мають служити як домішка до прокормлювання. Для тієї цілі годиться дуже добре рибяча мука, вироблювана в Норвеґії з оселедців.

Вкінці можна при нагоді згадати, що в Фінляндії йдуть спроби використати картопляне биля (бараболиння) для виробу кормових засобів. Цю працю започаткував недавно директор біохемічного інституту в Гельсінках. Для Фінляндії мала б ця метода велике економічне значіння для викормення скоту при річнім зборі 600.000 тон картопляного биля (бараболиння), з котрого можна би видобути 60 міліонів одиниць робочого корму. Таким робом можна би збільшити продукцію молочности.

Інж. Гулеюк.

Хорватія звільняється від жидівського впливу

ЗАГРЕБ, 7. V. — Хорватський уряд рішений звільнити край у короткому часі від усякого жидівського впливу. Нові закони мають на меті повне усунення жидівства з торговельного життя, що особливо в малих містах відогравало пануючу ролю. В Загребі було понад 11.000 жидів. Велика торговля у столиці Хорватії є у 70% у жидівських руках. Понад 8.000 загребських промислових домів належить до жидів. Майже всі галузи господарки, включно до банків і преси, стоять під жидівським впливом. Три четвертини лікарів у лікарнях були жиди. Тому серед хорватських громадян уже віддавна розвинувся протижидівський рух.

—o—

З концертової салі

УСПІХИ НАШИХ ЗЕМЛЯКІВ У БЕРЛІНІ.

В салі Т-ва Люїзи в Берліні-Шарльоттенбурґу *відбувся 20. квітня ц. р. другий концерт тенора* Любомира Мацюка та скрипака Степана Кисіля.

Обидва ці молоді мистці виступили з багатою програмою. Мацюк проспівав низку українських пісень-композицій: Матюка, Іваненка, Січинського й Волошина, відому арію з „Трубадура" Верді та пісні Моцарта, де Куртіс і Гавбера.

Мацюк — це тенор із голосом мяким у модуляції, милозвучним для уха. Ми зокрема насолоджувались його повним сили відданям тієї краси в арії „Стретта" і тієї лірики в піснях Січинського й Волошина, переданої з таким вичуттям.

Скрипак Кисіль з багатої літератури для свого інструменту зумів вибрати те, що найкраще підходить: Гендля, Цереллі, Віотті й Данкля.

Цей молодий надійний мистець мав повні осяги в цій спробі своїх крил, виявляючи непересічний талант, а при тому пильність. Технічно найбільше вдоволити міг нас віоліновий концерт оп. 23 Віотті. Зокрема багато любови присвятив він і Віоліновій Сонаті ч. 5. Гендля, що саме в другій своїй частині — яка найважча для виконання — вийшла на прчуд гарно.

Фортепяновий дострій капельника Курта був повний смаку. — Заповнена по береги саля не щадила заслужених оплесків виконавцям.

Йозеф Ґ. Ґеть.

ІТАЛІЙЦІ ЗАЙНЯЛИ ОСТРОВИ КИКЛЯДИ

РИМ, 7. V. — Головне Командування Італійської Армії подає:

На терені Киренаїки не повелися дальші спроби англійців пробитися з Тобруку внаслідок негайної акції хоробрих італійських і німецьких частин, що завдали ворогові поважні втрати. На фронті Солюму відперто випади ворожих панцирних самоходів. Ескадри італійського й німецького летунства бомбардували знов оборонні становища і пристань у Тобруці, причому поцілили один великий корабель. Ворог перевів налети на кілька місцевостей у Киренаїці.

В районі Еґейського моря італійські війська зайняли острови Аморгос, Анафе, Іос, Тера, Наксос і Парос, що належать до групи Кикладів.

У Східній Африці на відтинку Амба Алляджі відперто наступ ворога.

—o—

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР

ТРАВЕНЬ.

8. Четвер — Марка ап.
9. Пятниця — смч. Василя.

—

— ВСІМ НАШИМ ВІДБОРЦЯМ подаємо оцим до відома, що з днем 15. травня здержимо дальшу висилку наших часописів і журналів, коли до цього речинця не вирівняють своїх залеглостей.

— КУПИМО, ОБМІНЯЄМО АБО ПОЗИЧИМО негайно комплет або поодинокі числа журналу п. н. „УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ", що виходив у Львові в роках 1937—1939. Журнал слати на адресу: „Українське Видавництво", Краків, Райхсштрассе 34.

— ДИРЕКЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ҐІМНАЗІЇ В ХОЛМІ повідомляє, що наука у клясах І., II., III. і IV., після короткої перерви, починається в четвер, 8. травня. Наука у клясах V.—VIII. відбувається правильно, без перерви. — Управа.

— КУРСИ ПРОВІДНИЧОК ДИТЯЧИХ САДКІВ У ЛЮБЛИНІ. Повідомляємо, що в часі від 11. V. до 1. VI. ц. р. відбудуться в Люблині курси провідничок дитячих садків для округи повіту: Люблин, Пулави, Янів Любельський із Краснiком. Учасницями курсів можуть бути: інтелігентні жінки, студентки високих шкіл, учениці вищих кляс середніх і фахових шкіл, найінтеліґентніші дівчата з Куреня Молоді, що скінчили 7 кляс народньої школи й мають 18 літ життя. Оплата за курс виносить 50 зол., з узглядненням знижок, з удержанням. Зголошення на курс надсилати до УДК в Люблині, вул. Театральна 62. — Референт Культурної Праці.

— УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ХОР під проводом Володимира Божика почав обїздити з концертами області Радом, Краків і Люблин. Заходом Відділу Пропаганди при шефі области Радом у днях 7. і 8. були в Радомі два концерти. У Кракові відбудеться концерт 12. травня в салі Старого Театру. З Кракова виїде хор до Райхсгофу (Ряшева), Ясла, Нім. Перемишля й Ярослава. Дня 17. травня відбудеться концерт Українського Національного Хору в Люблині.

— УКРАЇНСЬКА СЛУЖБА БАТЬКІВЩИНІ! В таборах Української Служби Батьківщині — брак передовиків праці („Форарбайтер"-ів) українців. Платня 5—6 зол. денно, харч і одяг. Вимога: уміння вести провід у праці, знання німецької мови. Подання враз із життєписом вносити до УЦК, Краків, вул. Зелена ч. 26. (Відділ Опіки на Молоддю й Родиною). 4х

— ВЗИВАЄМО ВСІХ, що покінчили які-небудь курси пожарництва та які працювали в пожарничих сторожах — негайно зголосити до УЦК своє прізвище та імя, адресу, опис життя й відписи посвідок покінчених курсів. Усі ті, що бажали б вписатися на курси пожарництва — внесуть подання до УЦК, додаючи свої життєписи. — Український Центральний Комітет, Краків, вул. Зелена ч. 26. (Відділ Опіки над Молоддю й Родиною). 4х

— НА ФОНД ДОПОМОГИ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ зложили члени Делеґатури УДК в Бохні — за місяць лютий (в золотих): Делеґатура в Бохні 10, Гавриляр Володимир 5, Юркевич Степан 2, Фільц Омелян 2, Мишкевич Ірина 5, Ґрица Панько 1.70, Юзьвяк Юрій 3, Іваненко Софія 0.50. Разом 29.20. — За місяць березень вплатили: Делеґатура в Бохні 10, Юркевич Степан 2, Мишкевич Ірина 5, Фільц Омелян 2, Ґрица Панько 1.70, Коцан 2, Іваненко Софія 0.50. Разом 23.20 зол. — Хто черговий?

— ВАЖНЕ ДЛЯ ВП. ПЕРЕДПЛАТНИКІВ І ВІДБОРЦІВ. Для скорого виконання замовлень на книжки й часописи з Ґен. Ґубернаторства відкрили ми конта для кожного роду видань зокрема. Тому просимо ВП. Передплатників і Відборців уживати на висилку грошей ЧЕКІВ, ПРИЗНАЧЕНИХ ДЛЯ ОКРЕМИХ ДІЛІВ:

„Краківські Вісті"-щоденник ч. конта 3812;
„Краківські Вісті"-тижневик „ 3813;
„Ілюстровані Вісті" „ 3814;
„Дорога" „ 3815;
„Малі Друзі" „ 3816.

Гроші призначені на книжки, образи, картки, вирівнання рахунків за комісову продаж — висилати чеками нашого В-ва ч. 2143. Хто не має наших чеків, може купити чисті блянкети в поштовім уряді, вписати число конта й вислати гроші. Гроші з Німеччини, Протекторату й Словаччини просимо висилати дальше чеками нашого Видавництва, як дотепер: з Німеччини посилати чеками нашого В-ва ПША Берлін 68085; з Протекторату ПША Праґ 78513; зі Словаччини чеками Татра-Банка, Філіялька в Братіславе, Братіслява ч. 5015 на рахунок „Украіске Наклядательство в Кракове". Замовлення зі Словаччини можна висилати також на адресу нашого заступника інж. Д. Ярименка, Банська Стіявніца Франтсахта. — На чеках з Німеччини, Протекторату й Словаччини просимо зазначувати, на що призначені гроші. — УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО.

Рік праці Союзу Українських Кооператив у Криниці

Ще 29. березня ц. р. відбулися звичайні загальні збори Союзу Українських Кооператив у Криниці. Були це перші ділові збори української окружної кооперативно-господарської установи на землях західньої Лемківщини, на яких представники низових кооператив могли свобідно висказувати свої думки й погляди.

За Польщі українське господарсько-орґанізаційне життя на цій території зазнавало найбільшого гнету й тому важко було творити на терені Криниччини яке-небудь господарсько-орґанізаційне життя. Все ж таки не вдалося польській владі продовж двадцяти років цілковито його здушити. Життя не вгавало. Раз-у-раз виринали назверх змагання творити свої господарські установи, як кооперативи для загального закупу та збуту, так і Кружки „С. Г.", дарма, що мало якій вдалося втриматись при життю. З упадком Польщі залишилося в цілій Криниччині всього вісім кооператив, що стали завязком нового руху.

Вже з кінцем листопада 1939 р. відбулася перша повітова кооперативна нарада для створення повітової кооперативної надбудови. Ініціятором цієї наради, а далі орґанізатором теперішнього „Союзу Українських Кооператив", був д-р Богдан Гнатевич. Спершу зорґанізовано повітову централю для низових кооператив під фірмою кооп. „Проґрес", що вже істнує в Криниці. Але вже 24. січня 1940 р. відбулися загальні збори цієї централі, для якої прийнято назву: „Союз Українських Кооператив", кооператива з відповідальністю уділами в Криниці.

По оформленні повітової надбудови почалася орґанізаційна праця в терені. З початком натрапляла вона на місцях на брак людей до проводу кооператив. А далі технічні трудноші: брак статутів, членських заяв, потрібних книг і друків. Проте всі ці трудноші поволі усунено. Найбільшим утрудненням орґ. праці було те, що в самому СУК не було людей, які могли б вести орґан. працю в терені — все робив один службовик п. Іван Ґамбаль. Тільки з кінцем 1940 р. посилено орґ. відділ іще одною силою.

Вислід праці СУК за мин. рік, як на місцеві відносини, дуже поважний, про що вказують нижче подані циферні дані.

Союз Українських Кооператив почав свою торговельну працю з початковим капіталом коло 4.000 зол., а білянс за 1940 р. замкнув білянсовою сумою 232.770.22 зол., в тому білянсова надвижка виносила 4.790.40 зол. З малого торговельного відділу СУК розбудував іще й господарський, яйчарський, мануфактурний, а вкінці окремий молочарський відділи. Самі торги за мин. рік виносили 1,032.922.45 зол. без молочарні, якої торги також осягнули досить поважну суму за кілька місяців діяльности, а саме 87.480.59 зол. Власні фонди зросли до 29.333.37 зол. і виносять 14 відс. усіх оборотових фондів СУК. Чужі фонди СУК замикаються цифрою 180.721.46 зол. Перед проводом СУК стоїть завдання подбати в майбутньому про збільшення власних фондів, які забезпечили б дальший розвиток цієї установи.

З кінцем ділового року СУК у Криниці мав 38 членів, з того 34 кооперативи та 4 інші правні особи. Терен Криниччини майже цілковито скооперований. Щоб не бути голословним, подам кілька цифр. Наперед загальне порівняння. У 32 селах Криниччини (за які СУК звітував на заг. зборах) є 4.288 господарств, з того 3.951 українських, або 92,1 відс. і 337 інших, або 7,9 відс. Членів низові кооперативи начисляли 3.360, що рівняється 78.3 відс. усіх господарств. Коли кількість членів порівняти лише з українськими господарствами, то відсоток скооперування буде ще вищий, бо буде доходити до 85 відс. Цікавий також соціяльний стан членів, що унаглядюють нам оці цифри: кооператива обєднувала: селян 2.912 або 86,7 відс., урядовців 173 або 5,2 відс., робітників 172 або 5,1 відс., інших 103 або 3,0 відс. Серед членів було 556 жінок, що дає 16,5 усіх членів.

Оборотові фонди низових кооператив осягнули суму 180.924.29 зол., з того на власні фонди припадало 117.387.72 зол., або 65 відс. Пересічно на одну кооперативу припадає 3.452.58 зол. власних фондів і 1.833.20 зол. чужих фондів. Усі кооперативи працювали активно, бо ніодна не має втрати. Білянсові надвижки всіх кооператив виносили 45.819.83 зол. що дає 1.347.64 зол. на 1 кооперативу пересічно. Торги також осягнули високу суму, а саме зол. 1,078.421.51, або 31.718.30 зол. на 1 кооперативу. Це дає в пересічі 95.84 зол. денно на кожну кооперативу. Товар купували кооперативи частинно в СУК, а частинно в приватних фірмах. У СУК закупили кооперативи на 549.647.71 зол., що дає 54.8 відс. усіх закупів. Товар продавали кооперативи ще й нечленам. Членам продано 79.7 відс., а нечленам 20,3 відс. усіх товарів. Дуже додатне явище — це те, що на 34 кооперативи вже лише 10 борґувало, інші перейшли на торг за готівку. Усіх боргів було 9.120.27 зол., або 912 зол. на 1 кооперативу.

Ось так виглядає зібраний у цифрах вислід праці СУК у Криниці за 1940 рік.

Андрій Качор.

ОГОЛОШЕННЯ.

Дирекція ґімназії з українською мовою навчання в Ярославі подає до відома, що письменний іспит зрілости в літньому речинці пічнеться 26. травня, в год. 8-ій рано. Учні 8-ої кляси внесуть найдальше до 20. травня прохання до Дирекції допустити їх до цього іспиту.

До прохання долучити треба: Метрику уродження, шкільні свідоцтва — головно останнє — або посвідку двох професорів, що кандидат скінчив таку-то клясу та в якій ґімназії і точний перебіг життя. Учні державних шкіл не платять ніякої такси.

Виїмково ще в літньому речинці будуть допущені до іспиту зрілости кандидати, що вже давніше покінчили ліцей, а не мали досі змоги здавати іспиту зрілости.

Ті кандидати мають долучити до прохання: метрику уродження, всі шкільні свідоцтва — головно останнє, — евент. посвідку, стверджену двома професорами, що кандидат покінчив ліцей, та перебіг життя.

Кандидати, що не мають покінченого ліцею, здають вступний іспит як екстерністи. До іспиту будуть допущені кандидати як з відділу гуманістичного, так і математично-природничого.

Оплата за іспит для екстерністів виносить 60 зол. Матуральна такса 100 зол.

Ярослав, 2. травня 1941.

Форостина Евген, директор.

Зі спорту

Змагання за мистецтво Ґен. Ґубернаторства в неділю 11. V.

І. група:

У Кракові: Сильна дружина „Пролом" з Переворська стрінеться у тому дні вперше в Кракові зі знаною нашою дружиною УСК-Краків. Змагання заповідаються незвичайно цікаво, з огляду на добру форму обох дружин.

У Сяноці: Молоденька дружина з Сянока розіграє важкі мистецькі змагання із доброю дружиною з Ярослава КЛК, яка у тому році має вже за собою кілька змагань із німецькими дружинами

II. група:

В Радимні: Місцева дружина „Лев", яка минулого року вибилася в мистецтвах Перемищини, змагатиметься 11. V. із „Буревієм" з Сосниці, що здобув минулого року трете місце у мистецтвах Перемищини.

У Гнатковичах: „Сокіл", минулорічний першун у мистецтвах Перемищини, матиме того дня на своїому грищі противником сильну дружину „Степ" із Бушкович.

З українського життя

ПОТІК — БІЛГОРАЙЩИНА.

Село Потік, на краю зах. Білгорайщини, хоч довгі роки було польщене, проте заховало свою віру й мову. Сьогодні воно в 40 відс. українське, має гарну церкву, 7-клясову українську народню школу та гурток УОТ. Кооператива також в українських руках. У волості працює 2 українців, один із них є війтом.

Ще до війни національно вироблені одиниці з Потока, всупереч усякій культурній ізоляції Холмщини, передплачували українські часописи та поширювали українську книжку.

Головним організатором та душею початкових, як і сьогоднішніх, культ.-осв. праць був і є теперішній голова УОТ п. Дмитро Бик, людина безкомпромісова, повна життєвої енергії, безперечно з суспільно-організаторським хистом. За смілу оборону віри та українства везли його у вересні 1939 р. до Берези.

Він то восени 1939 р. організує й веде вкупі з 2 іншими учителями українську школу та освідомлюючу роботу.

Дня 15. листопада 1940 р. засновано в Потоці гурток УОТ, який почав свою працю сходинами членів та вечірніми курсами для молоді. У програмі курсів: навчання української мови з читанням і писанням, наука рідної історії, практичне знання німецької мови, виклади з обсягу гігієни та дещо відомостей про українське письменство.

Курс ведуть 2 учителі, з них один є одночасно священиком і мужем довіря УДК. Учасниками курсів у більшості дівчата, що більш охоче, ніж хлопці, горнуться до науки й співу.

В лютні ц. р. УОТ влаштувало концерт українських пісень та водночас виставило комедію „Женних із міста". Мішаний хор під управою старенького, але ще бадьорого, п. Романа Халімонова, батька священика-учителя, відспівав низку народніх пісень, а виконавці роль збирали заслужені оплески.

В березні відбулася академія в честь Т. Шевченка. Поруч рефератів та деклямацій співав дитячий хор під орудою о. Халімонова. Батьки й матері були зворушені. Врочистість закінчено відспіванням „Заповіту".

УОТ і школа основали свої бібліотеки, які будуть постійно поширювати.

Населення Потока, Шишкова й Ялинок з довірям звертаються до голови УОТ і до мужа довіря УДК, що докладають усіх зусиль, не жалуючи ні здоровля, ні часу, щоб лише добре полагодити різні біди, клопоти, всілякі потреби наших людей, хоча дорога до Білгораю далека й погана.

Доволі часто приходиться працювати у важких обставинах, та провід не опускає рук, вперто бється з лихом, м. ін. з алькоголізмом і „ганодинизмом" (пиття „кроплі").

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „НАРОДНЬОЇ ТОРГОВЛІ" В НІМ. ПЕРЕМИШЛІ.

В суботу, 26. квітня ц. р. відбулися в Нім. Перемишлі загальні збори місцевої споживчої кооперативи „Народня Торговля". Збори відкрив голова д-р Несторович. Опісля слідували звіти проф. Красника о. сен. Татомира й дир. Колцьо. Проф. Красник зясував ширше важке положення кооперативи, а головно справника, при постачанні споживчих продуктів. О. сен. Татомир подав теперішній стан кооперативи. Кооператива має лише 106 членів, з яких лише деякі повплатили повні уділи. Товарів закуплено за 122.000 зол., а продано за 129.000 зол. Товаровий запас виносить 13.000 зол. Кооператива мала зисків 4.489 зол. 89 сот. Квоту 1.146 зол. перенесено до резервого фонду, решту зиску залишено як ощадність з 1940 р. Майно кооперативи виносить 7.400 зол. Від Надзірної Ради та Контр. Комісії давав звіт дир. Колцьо. Опісля відбулася дискусія над поданими звітами і вибір трьох членів Надз. Ради на місце тих, що уступили. Вибрані: дир. Борисевич, проф. Красник та м-р Повх.

Господарські новинки

БУДОВА КАНАЛУ ОДРА-ДУНАЙ.

Дня 18. квітня ц. р. рада міністрів рішила будову сплавного каналу, що має злучити Одру з Дунаєм. Ця ідея виринала вже нераз, та все були якісь перешкоди, звичайно як не фінансової, то політичної натури. Щойно національ-соціялістичний німецький уряд приступає до будови цього каналу, який злучить Німецьке море з Чорним. Канал буде мати велике господарське значіння для господарського обєднання всіх країв північно-західньої Европи з південно-східньою.

БРЕСЛЯВСЬКИЙ ЯРМАРОК.

У бреславському ярмарку, що відбудеться в днях 21.—25. травня ц. р., беруть участь майже всі держави Европи. Між іншими звертає увагу, що також турецькі купці зголосили свою участь.

ПОНОВЛЕННЯ ЛЕТУНСЬКОЇ КОМУНІКАЦІЇ.

Летунська поштова комунікація Берлін-Москва, яку здержали на лінії Кенігсберг-Білосток-Мінськ-Москва, знову почалася від 4. травня.

РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ НАФТОВОЇ ГОСПОДАРКИ В РУМУНІЇ.

Румунська рада міністрів прийняла плян раціоналізації у нафтовій господарці. Між іншим рішили перевести 65 нових верчень загальної довжини 248.000 метрів. Колишні англійські підприємства навмисне занедбували цю ділянку, дарма, що на шкоду Румунії, бо для них догіднішний був Мосуль та інші терени. Сьогодні працює в Румунії німецький капітал.

ХАРЧЕВІ КАРТКИ У ВАРТЕЛЯНДІ.

Досі у Вартелянді (давня Познанщина) не обовязували у публичних харчевих льокалях картки на мясо і мясні продукти, масло, яйця і на звіринні товщі. Від 5. травня вони вже обовязують у всіх ресторанах і харчівнях так само, як у цілій Німеччині.

УЧНІ ДО ЗАЛІЗНИХ І МЕТАЛЕВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Усі публичні й приватні залізні та металеві підприємства в Ген. Губернаторстві, що затруднюють у себе від 10 працівників угору, обовязані вже від 1. травня ц. р. прийняти на науку таку кількість учнів, яка відповідала би кількости зайнятих фахових працівників. Їх кількість означає окружний або міський староста. За доповнення цього обовязку відповідають керманичі підприємств.

Таким чином влада змагає до того, щоби допровадити в краю до відповідної кількости фахівців у тих, досі занедбуваних, бранжах.

II. Звичайні Загальні Збори

КООПЕРАТИВИ „УКРАЇНСЬКИЙ КОНСУМ",

кооп. з відп. уділами в Кракові,

відбудуться в неділю 11. травня 1941 в год. 3-ій попол. (15-ій) у салі УДК в Кракові при вул. Льоретанській 18, із таким порядком нарад:

1. Відкриття Зборів. 2. Відчитання протоколу з останніх Заг. Зборів. 3. Зводомлення з ревізії, переведеної Союзом Рільничих і Зарібково-Господарських Кооператив у Кракові. 4. Звідомлення Дирекції з діяльности за 1940 р. 5. Затвердження біляну за 1940 р. та уділення абсолюторії Надзірній Раді й Управі за 1940 р. 6. Розділ білянсової надвишки. 7. Затвердження прелімінаря бюджету на 1941 р. 8. Зміна § 14. статуту Кооперативи. 9. Вибір 2-х членів Надзірної Ради. 10. Внески й запити. Біляне Кооперативи вложений до перегляду членів у домівці Кооперативи при вул. Гродській ч. 32, I. пов., м. 20, в урядових годинах від 9—12 і 15—18. Вступ на Загальні Збори мають лише члени й тому просимо для влекшення контролі принести зі собою харчеві картки з числом уділу та особисті виказки.

Тому, що I. Звичайні Загальні Збори, скликані на день 27. IV. 1941 р. не відбулися, бо не явилася приписана статутом кількість членів, ухвали внесені на II. Звичайних Загальних Зборах будуть мати важність без огляду на скількість присутніх членів.

За Надзірну Раду кооп. „Український Консум" у Кракові: Іван Кузів, голова, — Михайло Хомяк, секретар.

АНҐЛІЙСЬКІ ЗЛОЧИНИ СУПРОТИ ГРЕЦІЇ

РІО ДЕ ЖАНЕЙРО, 6. V. — Часопис „Мейодія" пише, що анґлійська пропаґанда наперед поширила вістки, що у Греції бореться 300.000 вояків. Після погрому вже було тільки 60.000 вояків. Таким чином Анґлія зробила **подвійний злочин**: по-перше, що два краї втягнула до війни під умовиною вистарчальної допомоги, по-друге, 60.000 австралійців і новозеляндців післано до Греції з тим, що їх там розгромлять. Бразилійський часопис запитує, що Анґлія зробила для Греції, крім організації втечі власного війська з Пірею.

—o—

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/16 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед присилати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.
ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.
ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генеральною Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 3.812. З Німеччини чеками нашого видавництва за Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. — Із Словаччини чеками Tatra banka, filialka v Bratislave, Bratislava, № 5015 на р-к Ukrainske Nakladatelstvo v Krakove. — Курс 1 нім. марки 2 зол., 1 чеської кор. 0.20 зол., 1 словацької кор. 0.20 зол. При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати читку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau Reichsstrasse 34, Fernspr. 250-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-79